

Terrorisme og islam

Efter den 11. september 2001 ændrede verden sig. Den tragiske terrorhandling i USA kan kun fordømmes både af muslimer og af ikke-muslimer. Islam er imod enhver terrorhandling. Politisk vold er dagens uorden, men muslimer bliver ofte identificeret med vold, og man mener, at der skulle være grundlag for noget sådan i islam. Dette er en forvrængning og et misbrug af religionen, som også mulla'er gør sig skyldige i, med tragiske følger for de befolkningsgrupper, som lader sig påvirke af dem. Med løfter om paradisiske glæder får disse mulla'er visse personer til at udøve terror. De tror, det er i religionens navn - uden at ane, at de er udsat for politisk manipulation.

Hellig krig og terrorisme er dog ikke noget, som kun begrænser sig til folk som kalder sig muslimer eller til folk fra Mellemøsten. Folk som har deres tilknytning til andre trosretninger og geografiske områder, har på samme vis gjort brug af religiøs manipulation gennem historien for at fremme deres politiske motiver. Vi har set et sådant eksempel så sent som i 2011 i Oslo. Ligesom terrorister findes i alle egne af verden, findes ofrene også blandt alle verdens forskellige etniciteter og religiøse baggrunde. Muslimer er således også blandt ofrene, ligesom forældreløse børn græder lige meget i USA og i Afghanistan. Terrorisme har altså ikke noget grundlag i islam. Og det er vores fælles ansvar at beskytte os imod dette onde.

Terrorisme forbindes ofte med det islamiske begreb djihad, som ofte forstås som betydende "hellig krig". Nogle mener, at dette skulle være baggrunden for såkaldt "islamisk" terrorisme. Derfor er det måske hensigtsmæssigt at behandle dette begreb, når vi taler om islams syn på terrorisme.

Djihad

Djihad er et af de mest misforståede aspekter i islam. Årsagerne kan være flere, men baggrunden herfor kan sikkert findes hos f.eks. både muslimer og kristne. Den kristne og den muslimske verden har gennem århundrederne haft indbyrdes konflikter. Her kan vi blot erindre korsfarernes "hellige krige", og tyrkernes ekspansion i det sydøstlige Europa så sent som i 1500-tallet. I vor tid med konflikt i Mellemøsten, etniske udrensninger af muslimer på Balkan, en Golfkrig og borgerkrig i Algeriet er det for nogle let at fremmane gamle forestillinger om muslimer, som i religiøs fanatisme vil tvangsomvende andre - herunder kristne - til islam.

Selv den hjemlige debat kan få disse anstrøg, ikke mindst fordi visse politiske ledere gerne vil fremstille islam og muslimerne som en fare for det danske samfund. I den anledning kan man profilere sig i sociale konflikter på Nørrebro og andre steder og hævde, at disse ulykkelige tildragelser har rod i islam. De er sikkert et udslag af muslimers trang til vold, tvangsomvendelse af andre og

djihad. Her er visse dele af pressen og dele af den danske befolkning desværre ofre for denne form for demagogi og manipulation ud fra devisen: "Vi ved jo udmærket, hvordan det forholder sig med muslimer og islam".

Derved er det gamle fjendebillede igen blevet støvet af og forstærket, og det er i visse sammenhænge næsten umuligt at få det ændret - endsige fjernet, idet det bruges som både syndebuk og sutteklud for egne frustrationer ud fra devisen, at mine problemer er de andres skyld - og de er stadig farlige. I den forstand er Henrik Nathansens skuespil "Inden for murene" stadig aktuelt, idet vi alle har vore frustrationers eller fordømmes mure at kæmpe med. Nogle bygger dem op, andre forsøger at nedbryde dem. Til det første er der adskillige, som gerne vil producere uforsonlighedens beton, mens andre til det sidste forsøger med argumenter og sameksistensens nødvendighed. Derved bliver udsynet klarere og sjælene frigjorte, så vi alle indser, at vi er mennesker og ikke primater styret af frygt og flok-mentalitet.

Men hvad har djihad med ovennævnte at gøre? Meget mere end man egentlig skulle tro! Djihad opfordrer netop til, at murene i både det enkelte menneske og i samfundet bør fjernes. Dette vil være til fælles gavn, men for at få den rette indfaldsvinkel til forståelse af begrebet djihad, er det bedst at tage sit udgangspunkt i Koranen.

Djihad ifølge Koranen

Djihad betyder 'at stræbe' eller at anstrenge sig for en god sags skyld - eller for islam. Ordet djihad kommer fra det arabiske ord djahada, som netop betyder at være rede og gøre en anstrengelse. Når det siges, at man skal anstrenge sig for islams sag, bør man betænke, at islam netop betyder vejen til fred (islam og salam kommer fra samme sproglige rod eller oprindelse, og salam betyder netop fred). Hvorfor bør en muslim anstrenge sig herfor? Svaret er enkelt: "For at udføre Allahs vilje og vinde Hans velbehag." Dette gøres ved, at udvikle sig selv og undgå det onde og fremme det gode. Koranen lærer, at livet er en stadig udfordring fyldt med modgang - men også at dette kan vendes til velsignelse ved at stræbe på den rette vej. Dette vil bl.a. være at overvinde sit ego, at hjælpe sine medmennesker, at udfolde de velsignelser, som Allah (Gud) har nedfældet i Sit skaberværk - udfolde dem og forvalte dem til fælles glæde og udvikling for os alle. Igennem disse holdninger og handlinger ligger tilbedelsen af Allah også. Djihad er et grundæggende begreb i islam. Derfor bør djihad ikke komme i konflikt med andre islamiske begreber eller bud.

I Koranen læser vi:

"O I troende, bøj jer og kast jer ned og tilbed jeres Herre, og gør det gode, at I må udvikle jer (til det bedre). Og stræb for Allahs sag med den rette stræben, han har udvalgt jer og ikke lagt nogen knugende byrde på jer i religionen, jeres faders Abrahams tro..." (Koranen 22:78-79).

"Der må ikke være tvang i religionen..." (Koranen 2:257)

"Anstift ikke ufred på jorden..." (Koranen 2:12)

Ud fra disse vers må det klart erkendes, at formålet med djihad ikke er tvangsomvendelse til islam eller at skabe ufred - tværtimod.

Djihads tre udtryksformer

Den første form for djihad (djihad-e-akbar – 'den største djihad') er at forkynde Allahs (Guds) ord. At det er med Koranens ord, at muslimer skal kæmpe fremgår af følgende: "Adlyd derfor ikke de vantro, men før ved hjælp af denne Koran en stor krig imod dem". (Koranen 25:53)

Muslimer er forpligtede til at forkynde islam gennem praksis og gode gerninger og ikke blot på det talte ord; man kan måske sige, at budskabet gennem de gode handlinger bliver levendegjort.

Den anden form for djihad er at bekæmpe sit ego eller sin egoisme, det vil sige sin indre fjende. Mennesket er på mange måder svagt. Derfor kan vi forledes af begær, dovenskab, hovmodighed, nedladdenhed, magtsyge m.m. For at overvinde disse forhold må den enkelte udkæmpe en kamp - hos nogle er det måske en daglig eller evig kamp. Denne kamp er også et udtryk for djihad.

Koranen siger herom:

"Frygt da Allah efter bedste evne - og lyt og adlyd og giv ud for Hans sag. Det vil være godt for jer. Og de, der er reddede fra deres egen gerrighed, er dem, der vil blive fuldkomne." (Koranen 64:17)

Denne kamp kan være livslang, men fortsættes, til man har fået fred (hengivet sig i islam), til man er kommet Allah nær. Når man har søgt Ham som skjold, bliver Han forsvaret mod alt ondt - enten det er skjult eller åbenbart.

Den tredje form for djihad (djihad-e-asghar – 'den lille djihad') er retten til selvforsvar for religionsfrihed, når andre midler er kommet til kort. Koranen har nogle særdeles klare retningslinier herfor: "Tilladelse til kamp er givet til dem, mod hvem der kæmpes, fordi de har lidt uret - og Allah har virkelig magt til at hjælpe dem. Disse er det, som uretfærdigt er blevet drevet ud af deres hjem, blot fordi de sagde: Allah er vor Herre, og hvis Allah ikke drev nogle mennesker tilbage ved andre menneskers hjælp, ville klostre og kirker og synagoger og moskeer, hvori Allahs navn ihukommes, med sikkerhed være blevet revet ned. Og Allah vil visselig hjælpe den, som hjælper Ham. Virkelig (eller i sandhed) Allah er den Magtfulde, den Almægtige." (Koranen 22:41)

I Koranens anden sura, al-Baqarah, læser vi:

"Og kæmp for Allahs sag mod dem, som bekæmper jer, men vær ikke angribere, thi Allah elsker ikke angribere. Og dræb dem, hvor I end finder dem, og driv dem ud derfra, hvorfra de har fordrevet jer, thi forfølgelse er værre end krig. Men bekæmp dem ikke ved Den Hellige Moske, førend de bekæmper jer der. Men hvis de kæmper mod jer, kæmp da med dem. Således er de vantros belønning. Men hvis de afstår (fra at kæmpe), så er Allah i sandhed Den mest Tilgivende,

Barmhjertige. Og bekæmp dem, indtil der ikke mere er forfølgelse, og bekendelsen til Allah (troen er) fri, men hvis de afstår (fra kamp), husk så, at intet fjendskab er tilladt -undtagen mod undertrykkerne.

(Koranen 2:191-194)

Af ovenstående ses det, at muslimer kun må gribe til væbnet kamp for at forsvare religionsfriheden, for retten til deres hjem og for opretholdelsen af den menneskelige værdighed. Kamp grundet i personligt uvenskab er forbudt, kamp med destruktion for øje er forbudt, kamp mod værgeløse er forbudt, og krig for at omvende folk til islam er forbudt.

Disse eksempler er ikke blot teorier eller ikke-anvendte bud i Koranen. I Muhammads liv eller sunnah (sædvane eller praksis) manifesteredes disse holdninger. Vi må ønske, at de i samme omfang både vil blive forstået af muslimer såvel som af ikke-muslimer i vor tid. I hvert fald kan det siges utvetydigt, at muslimer har en dobbelt forpligtelse - nemlig at forstå filosofien bag djihad og at udøve bestræbelsen for det gode i eget liv!